ПОРТРЕТ ДЕВЕТЕ У БРОЈКАМА СВЕДОЧАНСТВА У СЛИЦИ

Каква је била Девета српска ударна бригада по саставу? Како се градила и ко је сачињавао? Какав је био њен портрет и лик у целини јединица НОВЈ? Како се мењала од часа када је настала у Речици, под Раданом?

Цела ова књига говори о томе речју, фотографијом, скицама. Сликају се њена духовност, својства, идеје водиље, одреди претече и народ који ју је изнедрио и подржавао у најтежим околносгима и мукама. Све време оцртавају се вредности за које се борила и за које је ваљало борити се: пројекти тог непосредног времена и будућности. А међу својствима поверење у народ, његову подршку, храброст бораца и позадине, другарсгво, сазревање тактичких и стратешких квалитета.

У овом одељку приказаћемо Девету у неколиким основним бројкама, аспектима и пресецима.

Број бораца на дан оснивања 11. марта 1944, у Речици: 377...

Укупан број бораца који је прошао кроз Девету бригаду на путу до Ајдовшчине, до 15. маја 1945. и коначне победе над фашизмом на југословенском тлу: 4959...

Ове бројке и низови других добијени су компјутерском обрадом Именика бораца који смо могли да усгановимо анкетним листовима које су највећим делом попуњавали сами борци и чланови њихових породица, и на друге начине, као игго је већ описано у претходном делу књиге. Према томе, бројке су у највећем делу прецизне и веродостојне. За могуће грешке унапред се извињавамо.

ПРЕГЛЕД САСТАВА БРИГАДЕ У ПРЕЛОМНИМ ТРЕНУЦИМА

Датум	Укупно	Мушкарци	Жене	Чланови СКОЈ-а	Чланови КПЈ	Носиоци Споменице **41.**
11. март 1944.	**377**	**361** 95,75%	**16** 4,25%	**124** 32,89%	**183** 48,54%	**31** **8,22%**
Почетком октобра 1944.	**1542**	**1447** 93,84%	**95** **6,16%**	**447** 28,29%	**478** 31%	**46** 2,98%
Почетком децембра 1944.	**4223**	**4116** 97,47%	**107** **2,53%**	**763** 18,07%	**603** 14,28%	**44** 1,04%
Умају 1945.	**4030**	**3914** 97,12%	**116** **2,88%**	**758** **18,81%**	**620** 15,38%	**53** 1,32%

БРИГАДА У БРОЈКА

САСТАВ БОРАЦА КОЈИ СУ ПРОШЛИ КРОЗ БРИГАДУ

УКУПНО	4959	100,00
Мушкарци	4828	97,36
Жене	131	2,68
Чланови СКОЈ-а	828	16,70
Чланови КПЈ		13,53
Носиоци Споменице 41.	58	1,19
Народни хероји I	4	0,08
Ратни војни инвалиди I 1	3	5,18
Погинули I		16,64
Погинули у1944.	40	0,81
Погинули I у 1945.	527	10,63
Умрли	0	1,21
Нестали I		0,26

ПРОМЕНА БРОЈНОГ САСТАВА БРИГАДЕ ПО МЕСЕЦИМА

Крајем месеца	Стање	Ступило у бригаду	Погинуло
марта 1944.	**401**	**414**	**13**
априла 1944.	**415**	**22**	**7**
маја 1944.	**484**	**74**	**5**
јуна 1944.	**606**	**144**	**21**
јула 1944.	**737**	**137**	**6**
августа 1944.	**930**	**205**	**10**
септембра 1944.	**1.526**	**656**	**59**
октобра 1944.	**3.099**	**1.625**	**46**
новембра 1944.	**4.194**	**1.134**	**33**
децембра 1944.	**4.214**	**119**	**90**
јануара 1945.	**4.157**	**45**	**92**
фебруара 1945.	**4.088**	**8**	**62**
марта 1945.	**3.952**	**20**	**138**
априла 1945.	**3.964**	**182**	**161**
маја 1945.	**3.896 (4030)**	**3**	**65**
непотпуни подаци		**171**	**17**
УКУПНО		**4.959**	**825**

У горњој табели, за разлику од претходне две, нису узети у обзир бор1 за које не постоје прецизни подаци о датуму ступања, погибије или брисања] евиденције бригадног састава по другом основу. Због тога долази до извес! разлике у табелама за поједине месеце.

У колони за мај 1945. бројка у загради обухвата и ове борце.

РЕДОСЛЕД МЕСТА ПО БРОЈУ БОРАЦА У ДЕВЕТОЈ БРИГАДИ

Од укупно 919 места обухваћена су само она из којих је било најмање 10 бораца. Реч је о њиховом месту рођења.

Р.Б.	Место	Општина	Република	Број
1.	**Рготина**	**Зајечар**	**Србија**	**156**
2.	**Јагњило**	**Младеновац**	**Србија**	**102**
3.	**Пожаревац**	**Пожаревац**	**Србија**	**101**
4.	**Топоница**	**Мало Црниће**	**Србија**	**98**
5.	**Голобок**	**Смедеревска Паланка**	**Србија**	**84**
6.	**Кобишница**	**Неготин**	**Србија**	**76**
7.	**Которско**	**Добој**	**Б и Х**	**58**
8.	**Подвршка**	**Кладово**	**Србија**	**53**
9.	**Буковче**	**Неготин**	**Србија**	**51**
10.	**Касидол**	**Пожаревац**	**Србија**	**50**
11.	**Чокешина**	**Лозница**	**Србија**	**50**
12.	**Михајловац**	**Смедерево**	**Србија**	**49**
13.	**Црвење**	**Књажевац**	**Србија**	**49**
14.	**Београд**	**Београд**	**Србија**	**45**
15.	**Милошево**	**Јагодина**	**Србија**	**45**
16.	**Уровица**	**Неготин**	**Србија**	**44**
17.	**Јабуковац**	**Неготин**	**Србија**	**42**
18.	**Врбовац**	**Смедерево**	**Србија**	**40**
19.	**Копривница**	**Зајечар**	**Србија**	**40**
20.	**Орешац**	**Књажевац**	**Србија**	**40**
21.	**Берчиновац**	**Књажевац**	**Србија**	**39**
22.	**Жлне**	**Књажевац**	**Србија**	**37**
23.	**Велика Крсна**	**Младеновац**	**Србија**	**36**
24.	**Дубравица**	**Пожаревац**	**Србија**	**36**
25.	**Милићевци**	**Чачак**	**Србија**	**36**
26.	**Луково**	**Бољевац**	**Србија**	**34**
27.	**Рогача**	**Сопот**	**Србија**	**34**
28.	**Горња Горевница**	**Чачак**	**Србија**	**33**
29.	**Рибаре**	**Јагодина**	**Србија**	**33**
30.	**Дејановац**	**Књажевац**	**Б и Х**	**32**
31.	**Лукавица**	**Грачаница**	**Србија**	**32**
32.	**Ниш**	**Ниш**	**Србија**	**31**
33.	**Кусадак**	**Смедеревска Паланка**	**Србија**	**29**
34.	**Селевац**	**Смедеревска Паланка**	**Србија**	**29**
35.	**Бучје**	**Књажевац**	**Србија**	**28**
36.	**Ђураково**	**Велико Градиште**	**Србија**	**28**
37.	**Књажевац**	**Књажевац**	**Србија**	**28**

Р.Б.	Место	Општина	Република	Број
38.	**Свилајнац**	**Свилајнац**	**Србија**	**28**
39.	**Скробница**	**Књажевац**	**Србија**	**28**
40.	**Сумраковац**	**Бољевац**	**Србија**	**28**
41.	**Добро Поље**	**Бољевац**	**Србија**	**27**
42.	**Зајечар**	**Зајечар**	**Србија**	**27**
43.	**Љубичевац**	**Кладово**	**Србија**	**27**
44.	**Јелашница**	**Књажевац**	**Србија**	**26**
45.	**Корбово**	**Кладово**	**Србија**	**26**
46.	**Крњево**	**Велика Плана**	**Србија**	**26**
47.	**Неготин**	**Неготин**	**Србија**	**26**
48.	**Костајница**	**Добој**	**Б и Х**	**25**
49.	**Малча**	**Ниш**	**Србија**	**25**
50.	**Доња Трнава**	**Ниш**	**Србија**	**24**
51.	**Доњи Љубеш**	**Алексинац**	**Србија**	**24**
52.	**Трупале**	**Ниш**	**Србија**	**24**
53.	**Планиница**	**Зајечар**	**Србија**	**23**
54.	**Сибница**	**Сопот**	**Србија**	**23**
55.	**Бресговац**	**Бор**	**Србија**	**22**
56.	**Затоње**	**Велико Градиште**	**Србија**	**22**
57.	**Крента**	**Књажевац**	**Србија**	**22**
58.	**Бубушинац**	**Пожаревац**	**Србија**	**21**
59.	**Велико Село**	**Мало Црниће**	**Србија**	**21**
60.	**Дучина**	**Сопот**	**Србија**	**21**
61.	**Мала Врбица**	**Кладово**	**Србија**	**21**
62.	**Вељково**	**Неготин**	**Србија**	**20**
63.	**Грабовица**	**Кладово**	**Србија**	**19**
64.	**Бачинац**	**Смедеревска Паланка**	**Србија**	**18**
65.	**Горња Буковица**	**Ваљево**	**Србија**	**18**
66.	**Грушић**	**Шабац**	**Србија**	**18**
67.	**Драговац**	**Пожаревац**	**Србија**	**18**
68.	**Калипгге**	**Мало Црниће**	**Србија**	**18**
69.	**Рудна Глава**	**Мајданпек**	**Србија**	**18**
70.	**Амерић**	**Младеновац**	**Србија**	**17**
71.	**Горња Добриња**	**Пожега**	**Србија**	**17**
72.	**Злот**	**Бор**	**Србија**	**17**
73.	**Колибе Горње**	**Босански Брод**	**Б и Х**	**17**
74.	**Купузипгге**	**Кладово**	**Србија**	**17**
75.	**Хум**	**Ниш**	**Србија**	**17**
76.	**Крављи До**	**Мало Црниће**	**Србија**	**16**
77.	**Набрђе**	**Пожаревац**	**Србија**	**16**
78.	**Неменикуће**	**Сопот**	**Србија**	**16**

РЕДОСЛЕД ОППГГИНА ПО БРОЈУ БОРАЦА У ДЕВЕТОЈ БРИГАД1

Од 265 оппггина обухваћене су оне из којих је више од 10 бораца

Р.Б.	Општина	Република	Број
1.	**Књажевац**	**Србија**	**577**
2.	**Зајечар**	**Србија**	**403**
3.	**Неготин**	**Србија**	**367**
4.	**Пожаревац**	**Србија**	**276**
5.	**Кладово**	**Србија**	**252**
6.	**Младеновац**	**Србија**	**205**
7.	**Мало Црниће**	**Србија**	**199**
8.	**Смедеревска Паланка**	**Србија**	**176**
9.	**Ниш**	**Србија**	**170**
10.	**Јагодина**	**Србија**	**156**
11.	**Бољевац**	**Србија**	**150**
12.	**Сопот**	**Србија**	**120**
13.	**Смедерево**	**Србија**	**108**
14.	**Алексинац**	**Србија**	**105**
15.	**Добој**	**Б и Х**	**99**
16.	**Чачак**	**Србија**	**85**
17.	**Велико Градиште**	**С-рбија**	**81**
18.	**Бор**	**Србија**	**78**
19.	**Београд**	**Србија**	**67**
20.	**Велика Плана**	**Србија**	**67**
21.	**Лозница**	**Србија**	**54**
22.	**Мајданпек**	**Србија**	**49**
23.	**Ражањ**	**Србија**	**49**
24.	**Голубац**	**Србија**	**48**
25.	**Горњи Милановац**	**Србија**	**48**
26.	**Пефовац**	**Србија**	**46**
27.	**Сокобања**	**Србија**	**46**
28.	**Грачаница**	**Б и Х**	**37**
29.	**Свилајнац**	**Србија**	**36**
30.	**Пожега**	**Србија**	**33**
31.	**Ваљево**	**Србија**	**30**
32.	**Шабац**	**Србија**	**28**
33.	**Деспотовац**	**Србија**	**22**
34.	**Босански Брод**	**Б и Х**	**20**
35.	**Жагубица**	**Србија**	**17**
36.	**Пирот**	**Србија**	**15**
37.	**Бабушница**	**Србија**	**13**
38.	**Кучево**	**Србија**	**11**

БРОЈ БОРАЦА ПО ДРЖАВАМА И РЕПУБЛИКАМА

Р.Б.	Република или држава	Број бораца
1.	**Србија**	**4339**
2.	**Босна и Херцеговина**	**276**
3.	**Хрватска**	**120**
4.	**Војводина (као покрајина)**	**36**
5.	**Италија**	**29**
6.	**Црна Гора**	**23**
7.	**Македонија**	**19**
8.	**Косово (као покрајина)**	**15**
9.	**СССР**	**12**
10.	**Пољска**	**6**
11.	**Словенија**	**6**
12.	**Мађарска**	**2**
13.	**Немачка**	**2**
14.	**Чехословачка**	**2**
15.	**Турска**	1
16.	**Холандија**	1
17.	**Без података**	**70**

НАЦИОНАЛНА СТРУКТУРА БРИГАДЕ

Р.Б.	Националносг	Број
1.	**Срби**	**4549**
2.	**Муслимани**	**155**
3.	**Југословени**	**51**
4.	**Италијани**	**28**
5.	**Црногорци**	**28**
6.	**Хрвати**	**15**
7.	**Словенци**	**9**
8.	**Руси**	**8**
9.	**Пољаци**	**6**
10.	**Чеси**	**4**
11.	**Јевреји**	**4**
12.	**Македонци**	**4**
13.	**Украјинци**	**3**
14.	**Холанђанин**	1
15.	**Мађар**	1
16.	**Ром**	**1**
17.	**Немац**	**1**
18.	**Без података**	**91**

СОЦИЈАЛНА СТРУКТУРА
ПРЕГЛЕД БРОЈА БОРАЦА ПО ЗАНИМАЊИМА

У целини гледано, у Деветој бригади било је највише:

сељака	3268	(65,90%)	домаћица	54	(1,09%)
радника	513	(10,34%)	студената	47	(0,93%)
занатлија	287	(5,79%)	осталих	558	(11,25%)
ученика	234	(4,70%)			

Међу борцима било је ћурчија, музичара, казанџија, ковача, пинте] штрикера, грнчара, једна херихтерка, а забележено је и занимање „слуга". ЗС социосликовитосги и професионалне разуђеносги дајемо део слике из лепк од око стотину и осамдесет занимања, као сведочансгво тога времена.

Р.Б	Занимање	Број
1.	**земљорадник**	**3268**
2.	**радник**	**513**
3.	**ученик**	**234**
4.	**РУДар**	**75**
5.	**домаћица**	**54**
6.	**столар**	**53**
7.	**ковач**	**52**
8.	**кројач**	**50**
9.	**студент**	**47**
10.	**опанчар**	**39**
11.	**службеник**	**35**
12.	**трговац**	**18**
13.	**занатлија**	**16**
14.	**пекар**	**13**
15.	**учитељ**	**12**
16.	**обућар**	**10**
17.	**колар**	**9**
18.	**официр бивше југословенске војске**	**8**
19.	**каменорезац**	**7**
20.	**музичар**	**6**
21.	**геометар**	**5**
22.	**лекар**	**5**
23.	**поткивач**	**5**
24.	**берберин**	**4**
25.	**болничар**	**4**
26.	**инжењер**	**4**
27.	**кафеџија**	**4**
28.	**ћурчија**	**4**
29.	**абаџија**	**3**

Р.Б	Занимање	Број
30.	адвокатски приправник	3
31.	казанџија	3
32.	кожар	3
33.	месар	3
34.	подофицир бивтпе југословенске војске	3
35.	пољопривредни техничар	3
36.	техничар	3
37.	фризер	3
38.	чобанин	3
39.	жандармеријски подофицир	2
40.	кочијаш	2
41.	млинар	2
42.	отправник возова	2
43.	пинтер	2
44.	правник	2
45.	професор	2
46.	сајџија	2
47.	авиомеханичар	1
48.	агроном	1
49.	воскар	1
50.	глумац	1
51.	грађевински пословођа	1
52.	грнчар	1
53.	економиста	1
54.	жандарм	1
55.	керамичар	1
56.	коритар	1
57.	корпар	1
58.	кувар	1
59.	лаборант	1
60.	лимар	1
61.	машиновођа	1
62.	наставник	1
63.	рабаџија	1
64.	рибар	1
65.	саобраћајни полицајац	1
66.	сарач	1
67.	слуга	1
68.	технички цртач	1
69.	хемичар	1
70.	херихтерка	1
71.	пггампар	1
72.	штрикер	1

СТАРОСНА СТРУКТУРА — ПРЕГЛЕД ПО ГОДИНАМА РОЂЕЊА

Годипгте	Број бораца	Проценат
1883	**1**	**0.02**
1886	**1**	**0.02**
1890	**1**	**0.02**
1892	**1**	**0.02**
1893	**2**	**0.04**
1894	**2**	**0.04**
1895	**1**	**0.02**
1897	**2**	**0.04**
1898	**5**	**0.10**
1899	**2**	**0.04**
1900	**12**	**0.24**
1901	**8**	**0.16**
1902	**6**	**0.12**
1903	**12**	**0.24**
1904	**16**	**0.32**
1905	**18**	**0.36**
1906	**31**	**0.62**
1907	**20**	**0.40**
1908	**56**	**1.13**
1909	**69**	**1.39**
1910	**83**	**1.67**
1911	**81**	**1.63**

Годиште	Број бораца	Проценат
1912	**136**	**2.74**
1913	**89**	**1.79**
1914	**141**	**2.84**
1915	**67**	**1.35**
1916	**62**	**1.25**
1917	**57**	**1.15**
1918	**78**	**1.57**
1919	**150**	**3.02**
1920	**395**	**7.96**
1921	**430**	**8.67**
1922	**516**	**10.40**
1923	**552**	**11.13**
1924	**541**	**10.91**
1925	**544**	**10.97**
1926	**331**	**6.67**
1927	**166**	**3.35**
1928	**55**	**1.11**
1929	**19**	**0.38**
1930	**8**	**0.16**
1931	**5**	**0.10**
1932	**1**	**0.02**
Без подат.	**188**	**3.79**

НАЈСТАРИЈИ БОРЦИ У БРИГАДИ (Рођени до 1900. год.)

1. **БОГОСАВЉЕВИЋ (Панта) Драгутин, Рготина, Зајечар, (1883)**
2. **МАТИЋ (Станислав) Сава, Црни Као, Ражањ, (1886)**
3. **НИКОЛИЋ Радисав, (1890)**
4. **ЧЕТНИКОВИЋ (Влада) Косара, Добринци, Рума, (1892)**
5. **ЖИВКОВИЋ (Н.) Василије, Горња Врежина, Ниш, (1893)**
6. **ИЛИЋ (Милош) Јеремија, Јаковац, Књажевац, (1893)**
7. **ЂОРЂЕВИЋ (Антанасије) Милан, Варош, Ражањ, (1894)**
8. **ПАЈКИЋ (Радул) Живко, Шљивар, Зајечар, (1894)**
9. **СТАНКОВИЋ (Милутин) Василије, Смедовац, Негогин, (1895)**
10. **ИВАНКОВИЋ (Коста) Радомир, Главица, Параћин, (1897)**
11. **МИРИЋ (Павле) Марин, Кобишница, Неготин, (1897)**
12. **АРАМБАШИЋ Михајло, Оточић, (1898)**
13. **ВЕЛИЧКОВИЋ (Сава) Ђорђе, Дебелица, Књажевац, (1898)**
14. **ГУДОЈЕВИЋ (Марин) Милан, Мокрање, Неготин, (1898)**
15. **ПАВЛОВИЋ (Никола) Радисав, Берчиновац, Књажевац, (1898)**

16. СТАНОЈЕВИЋ (Вучко) др Божидар, Бучје, Књажевац, (1898)
17. БОЖИНОВИЋ (Божин) Петар, Ласово, Зајечар, (1899)
18. ПАЈКИЋ (Живан) Цвета, Шљивар, Зајечар, (1899)
19. ВАСИЛИЋ Илија, Врмџа, Сокобања, (1900)
20. ГРКОВИЋ (Димитрије) Стеван, Плашки, Огулин, (1900)
21. ДУДИЋ (Петар) Аврам, Јасеница, Неготин, (1900)
22. ЂОЛОВИЋ (Илија) др. Ивко, Лозањ, Горњи Милановац, (1900)
23. ИВАНКОВИЋ (Настас) Јулка, Криви Вир, Бољевац, (1900)
24. МАРИНКОВИЋ (Илија) Живојин, Јелашница, Књажевац, (1900)
25. МИЈ1ЕНКОВИЋ (Радоје) Данило, Рготина, Зајечар, (1900)
26. МИЛОШЕВИЋ Стеван, Ргогина, Зајечар, (1900)
27. МИТИЋ (Милутин) Момир, Горње Зуниче, Књажевац, (1900)
28. ПЕТКОВИЋ (Миша) Коста, Вратарница, Зајечар, (1900)
29. РАНБЕЛОВИЋ (Алекса) Добросава, Потркање, Књажевац, (1900)
30. РИСТИЋ (Антанасије) Јован, Радичевац, Књажевац, (1900)

НАЈМЛАЂИ БОРЦИ У БРИГАДИ (Рођени 1930. и касније)

1. БАТИЋ (Стеван) Душан, Чурловац, Бјеловар, (1932)
2. ЈОВАНОВИЋ (Вељко) Видосав, Црна Трава, Црна Трава, (1931)
3. ИЛИЋ (Милија) Драгослав, Коштунићи, Горњи Милановац, (1931)
4. ЖИВАНОВИЋ (Чедомир) Мирослав, Рготина, Зајечар, (1931)
5. ЖИВАНОВИЋ (Најдан) Миле, Рготина, Зајечар, (1931)
6. ЂОРЂЕВИЋ (Блашка) Александар, Бор, (1931)
7. СТАНКОВИЋ (Јован) Властимир, Добро Поље, Бољевац, (1930)
8. СИМОНЧИЋ (Душан) Стеван, Рготина, Зајечар, (1930)
9. РАДОВАНОВИЋ (Александар) Момир, Каменица, Ниш, (1930)
10. ПЕТРОВИЋ (Драгољуб) Ватрослав, Жлне, Књажевац, (1930)
11. ПАЦИЋ (Милан) Срислав, Жагубица, (1930)
12. ЈАНИЋ (Владимир) Љубинка, Рготина, Зајечар, (1930)
13. ЖИКИЋ (Стеван) Бранислав, Рготина, Зајечар, (1930)
14. БАБИЋ - ЈОВИЧИЋ (Сима) Јелена, Гложђе, Доњи Михољац, (1930)

Компјутерска обрада података
Чедомир Васић

Напомена: Подаци о борцима дати су према месту рођења. Многи борци дошли су у Бригаду из места у којима су боравили, а нису у њима рођени. Например: из Бора дошло је у 23. дивизију неколико стотина бораца - радника и других, затим принудно дотераних на рад или заробљених Италијана и мађарских Јевреја.

СВЕДОЧАНСТВА У СЛИЦИ

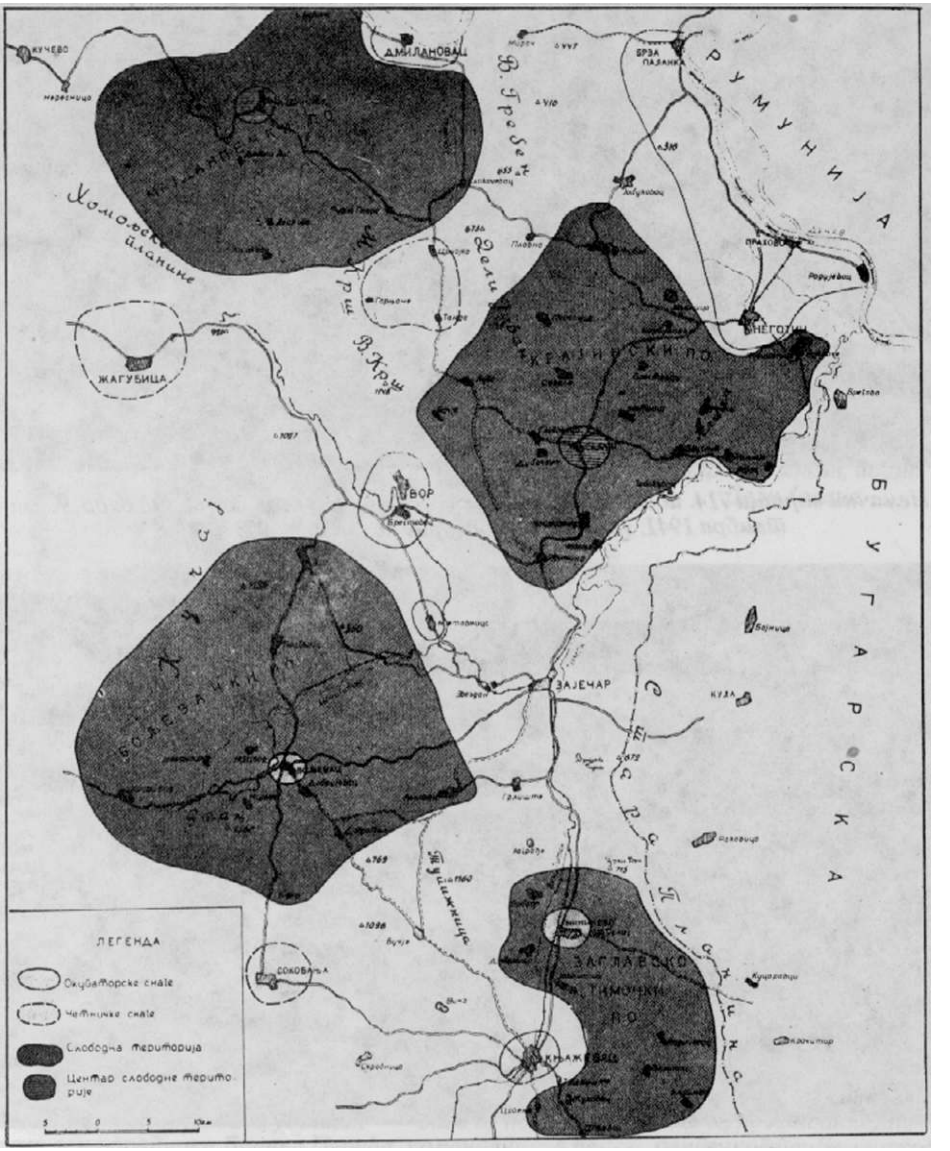

Слободне шеристорије паришзанских одреда Тимочке крајине у септембру 1941. Године

Немачки војници 714. посадне дивилије пале успишичко село Злош. Од 6. до 9. сеи-тембра 1941. у Злоту и Подгорцу спалили су 853 зграде.

Немци у Бору 29. окшобра 1941. сшрељали су 50 заробљених иаршизана Крајинс.ког. Звишког и МајданиечкоГ одре.да

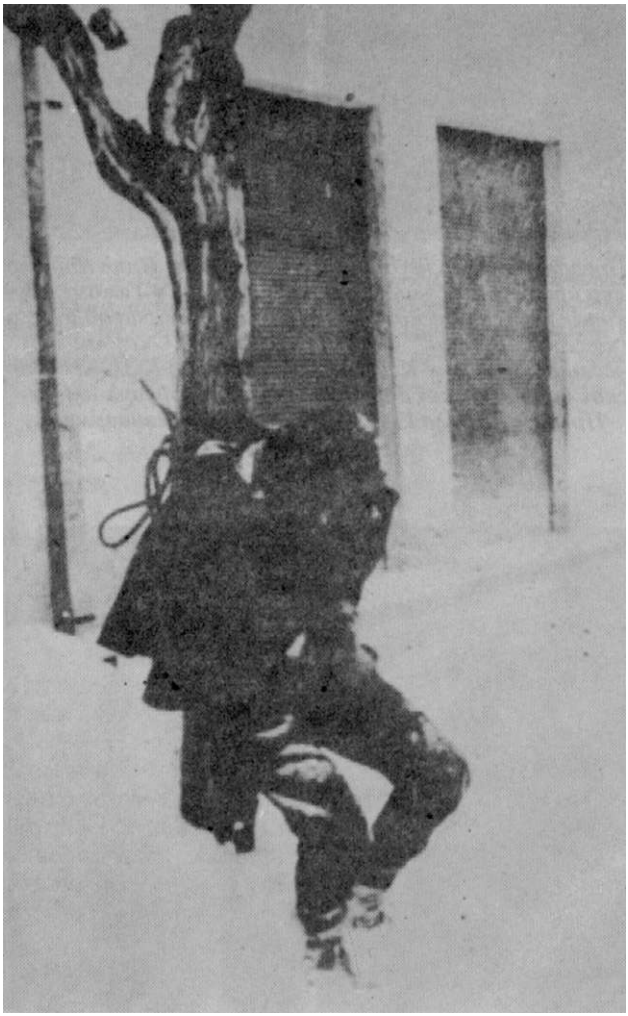

„Везаног мс може и баба убити..." — бнле су пос.ледње речи земљорадника Бранка Перића, команданта Крајинског иаршизанскоГ одреда, пред сшрељање у родном селу Бруснику 18. јануара 1942. Године

Радомир Недељковић, неГотински учитељ, ирвоборац КрајинскоГ одрсда, поГинуо је 29. септембра 1941. на Стеванским ливадама, подно Дели Јована

Велимир Маркићевић Макс, командант МајданиечкоГ партизанскоГ одреда, сшрељан је на Бањици маја 1942.

Милап Цојић Марјан, радник из Сумраковца, ирвборац Бољевачког партизапског одреда, поГинуо је у борби3. маја 1943. године

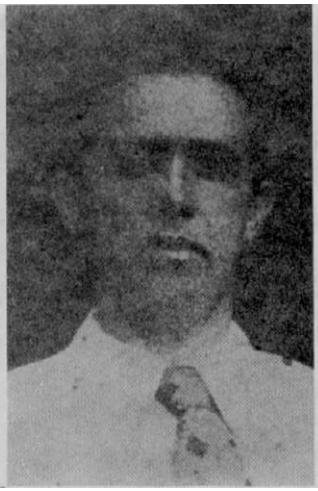

Предраг Косши1г,неГотински професор, преводилац књигеН. ОстровскоГ „Како се калио челик", био је један од оснивача Крајинског иартизанског одреда. ПоГинуо 16. јула 1943.

Александар Или\\ Шандој из Ошљана у Тимоку, иартизански борац од 1941. Курир ОкружноГ комитста КПЈ, поГинуа је 17. фебруара 1943. у борби са жандармима

Круна Милић из Књажевца, сарадници НОП-а, претучена од жандарма, издахнула је на очиглед своје ђвоје деце

Петра Грамића, рудара из Злота и борца Бољевачког одреда од 1941, убили су четници 27. маја 1943.

Миомира Радосављевића учитеља и песника из И< гоишна чешници су заклали31. децембра 1943.

Боривојв Томић Ика чз Ргошине, акишвисш КПЈ од 1941, погинуо је у борби са нетницима, октобра 1943.

Рударски радиик Недељко Гундељ Вујадин, тимочки париииин, шешко рањен у борби са четницима, умро је22. новембра 1943.

Витомир РиденкивиН Јелен, један од најбољих ђака у Књажевцу, члан ОкружноГ комитета СКОЈ-а, поГинуо је у борби с четницима 27. дсцембра 1943.

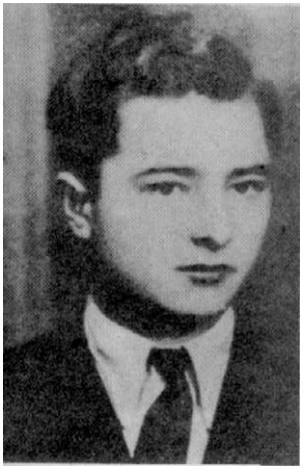

Момчило Ранковић Макса, не.Готинс.ки матурант, иогинуо је26. децембра 1943. у борби са четницима у Бадњеву

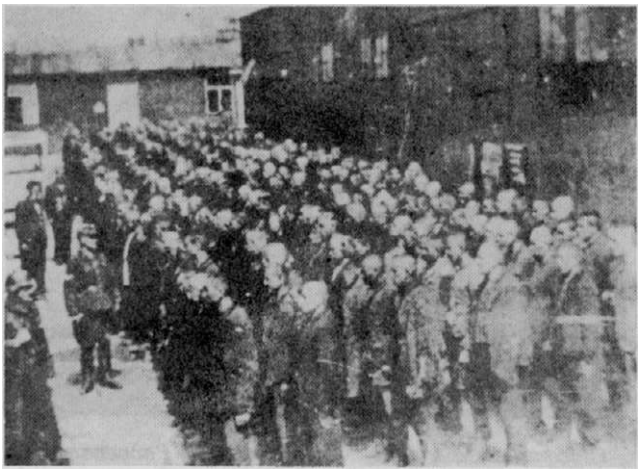

Око 30 хиљада лоГораши у Бору, на принудном раду, жиоело је у најтежим условима.
На слици: проливка у једном лоГ.ору 1943.

Лекари - партизани: др Миленко Хаџик, погинуо је у Сврљишком одреду 12. децембра 1941; др Иоко Ђолооик из Бољевачког одреда, иогинуо 12. фебруара 1944; др 1'адивоје Савић, умро у лоГору Дахау, 25. фебруара 1945.

Сшефанија Михајловић, с.тудент технике из Брзе Паланке, члан штаба Крајинског иаршизанског одреда, поГинула је 29. септембра 1941.

Добрилу Радосављевић Стару из НеГотина, мајку - партизанку, Немци су обесили у Рготини, крајем новсмбра 1943.

Немци су 25. септембра 1943. стрсљали на Ба/оиц Бранку Динић Каћу, борц Заглавско - тимочкоГ одреда

Стојанка РадосављевиН Наташа, ученица Учитељске школе у НеГотину, члан ок скоЈ-а, оикољена у Књажевцу, убила се 14. јануара 1944. да не би жива пала непријатељу у руке

Радмила Моцић Мира, рођена у Братарници, студент, поладиски радник и борац ТимочкоГ одреда, јуна 1944. иала је од четничке руке у Всликој Плани

Добрилу Мирчић, сељанку из Смедооци, секретара Срес.коГ. одбора ЛФЖ, на соиреи начин убили су четници, јуна 1944.

Естер Нели Јаковљевић Зорка, ученица, јсврејка из БеоГрада, борац ТимочкоГ батаљона погинула је у борби 10. августа 1944.

Даници Пешровић, Г.имназијалка из Бора, иогинула је 7. октобра 1944, бациоши бомбу на немачки тенк

Борци БоЉевачкоГ иартизанс.коГ. одреда ЉубинкаСтпјановић, Нисиш Јаблановић и Каишрина Јокановић

Болничарке Девете бригадс на положају у Босни 1945. Године

Зајечарски иесник 1'адивоје Копарец погинуо је 25. 12.1943. у Попшици. „Да је имао времена да развије свој таленат достигао би врхооеј једноГ Горана Ковачића" - рекао је о Копарецу песник Душан Косишћ

МиодраГ Николић Миле Јулин, секрепшр Срес.коГ. комитета К11Ј у Ти.иоку, поГинуо је у борби са четницима 4. јануара 1944.

Борислав Миленковић Срђа, из Ргошине, члан СрескоГ комитета КЛЈ Бор-Зајечар пао је у руке борскоГ Гестаиоа и предат четницима Драже Миахиловића, који с.у ?л •заклали јуна 1944

Дсо Зајсчарског Гиџишзанског одреда у Топлици (мариш /С 14)

Група руководилаца ЗајсчарскоГ партиаанскоГ одреда -Девете бригаос. Сшојс: ДраГољуб Стевчновић, Момчило Сибиновић, Дуиш Ковачсоић, Миомир Цолић, Тихомир Стојановчћ, Дрчгоман Радојичић. Клече: Војислав Јеленковић, Јанхо Симеоновић, Паталија Васиљсвић и руководилац политичког курс.а ири ПК КПЈ Тадија Поиовић (Пусша Река, марта 1944).

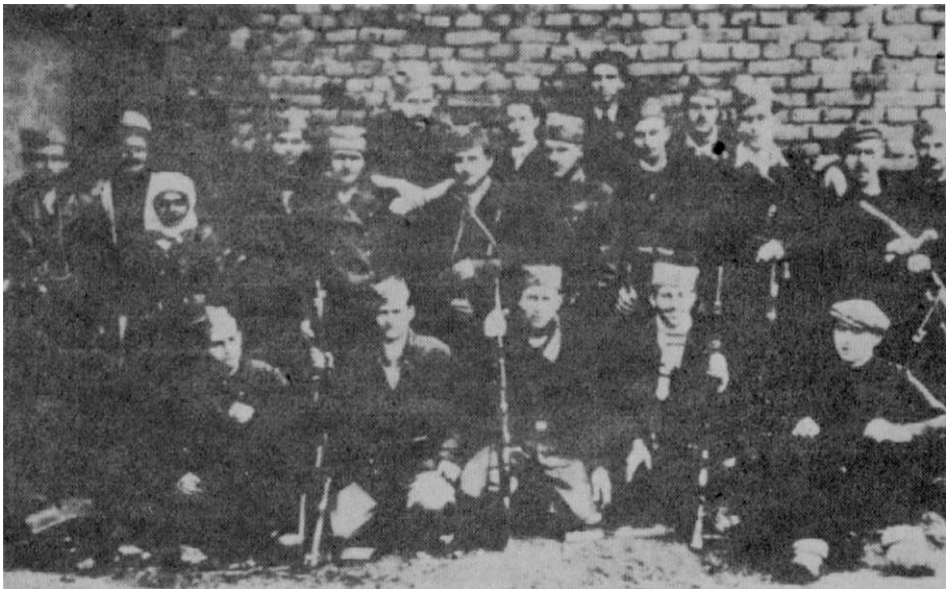

Зајечарски одред у Пустојреци (март 1944). Угрупи бораца и руководилаца стоје: Милојко Ђорђевић, Живојин Аранђеловић, Боски Лранђеловић, ?,?,?, Жарко Ковачић,?, Мирко Петровић, Михајло Туртик,?,Мирко Пабић,?, Бранко Мширови/ Живан Васиљевић. Клече: ?, Александар Тодоровић, Никодије Јевтић, ?, ?.

Јован Кецман Чеда, шумски радник из Босанске Крајине, био је борац, командант Књажевачко-бољевачко? одреда, и ко• манданш Девете бригаде

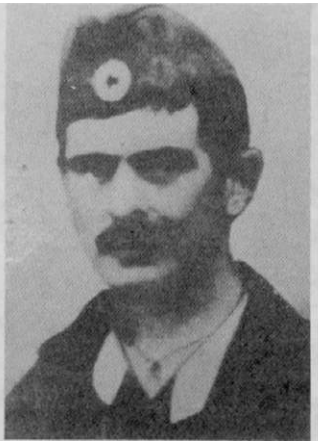

Радомир Јовановић Чоче, борски ливац, првоборац, погинуо је јуна 1944. у борби на Буковику као команданш ДруГоГ батаљона Девете бригаде

Крсша Радивојевић Стевица, из тимочког села Врбице био је коман дант Другог башаљона Девете бригаде и погину< у борби за Бољевац 12. аогуста 1944.

Властимир Никилић Мирко Мали, сељачс из Шестог Гибра код Књажсоца, пушкомитрањезац, омиљен међу партизанима, погинуо јуна 1944. на Буковику

Ллекса Смшнисивљевић Буђони из ВражоГрнца, познати бомбаш и пушкомитраљезац Девете

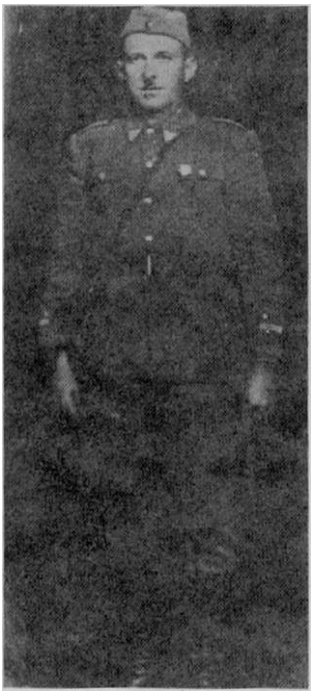

Милан БоГосављевић Риста из Рготине отишао јеу партизане 1943. заједно са оцем и сином. Био је командант батаљона у Деветој бриГади

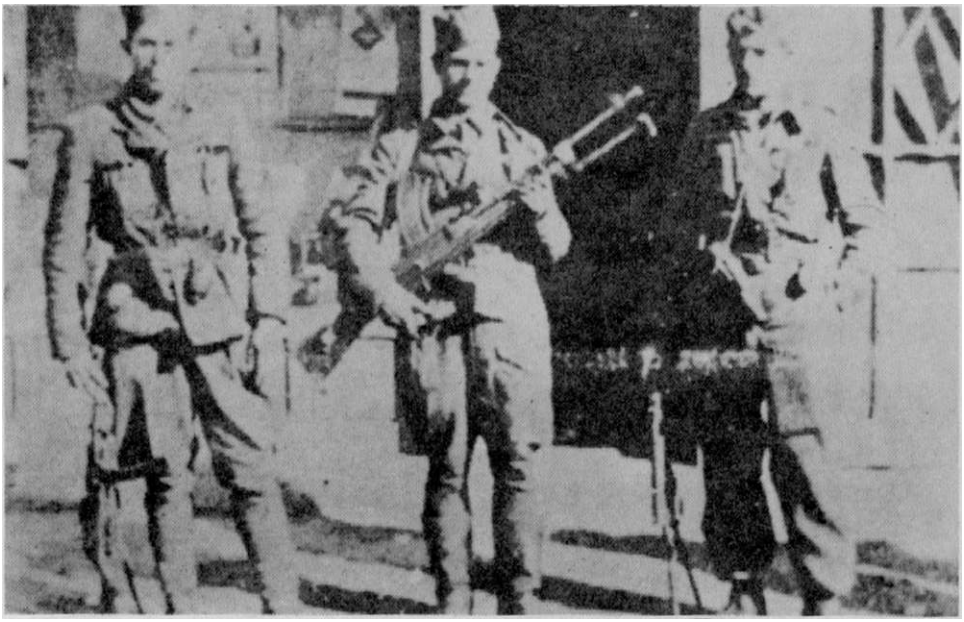

Командири чета Трећег батаљона Девете. бриГаде.
С лева на десно: Момчило Јовановић Слободан, Јован Петровић Трандафил и Видак ЂоковиН Сава (у Бору, октобра 1944)

Енглески мајор Сенби Гленд, шеф војне мисије при 9. српској бригади и 23. дивизији

Јован МиСпић Ђорђе, борац Сврљишког одреда од 1941. године, касније командант 14. бриГаде. Народни херој.

Душан Ковачевић Коле, прооборац ЗајечарскоГ одреда, касније помоћник иолшиичког комесара Седме српске бриГаде

Насловна страна партизанских новина ,Брковић Црни", са ликом Хајдук-Вељка на коњу Кушљи

Насловна сшрана Бр. 1. и 2.,Девеше бригаде из мариш 1945. Уредакцији Од сека -1а проиаганду Девеше бриг.аде: Јооан Шћекић, Срђа Петрови)\, Сишнис лао Ристић и Љуба Вељковић

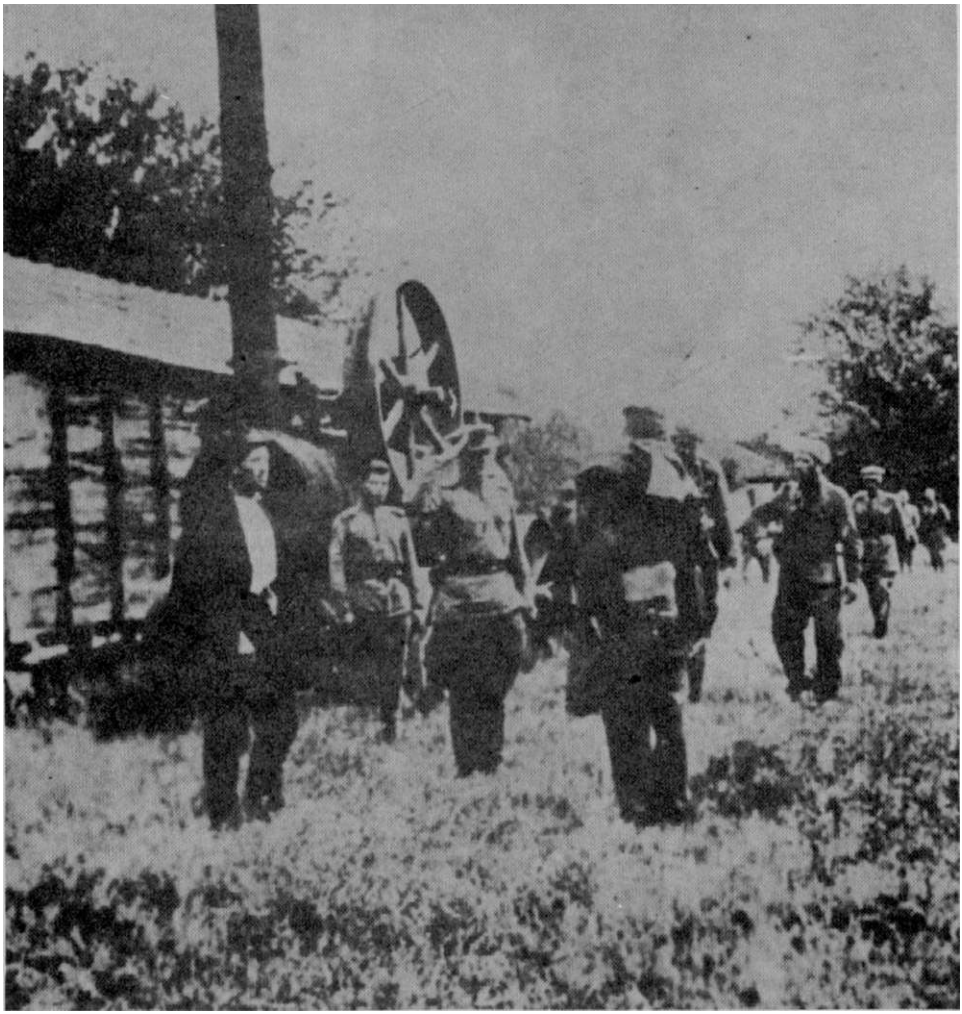

До првог с.усрета НОВЈ и Нрвене Армије дошло је у ноћи 12/13. сепшембра 1944. Заменик команданта ГлавноГ штаба Србије иуковник ЉубодраГ Ђурић и начслник Штаба Девете бригаде Стојан Предић, у пратњи ПрвоГ башаљона Девете. српске бриГаде и вода коњапика прешли суДунав код с.ела Радујевца, близу Нсгошина. На слици: командант ПрвоГ батаљо/ш Милан Богосављевић (с леђа), партијски руководилац Слободан Босиљчић и обавеиппај/ш официр ? (обојица десно од команданта), поздрављају се са старијим лајшнантом Каринс.ким, командантом 2. батаљоиа 109. иука 74. пеишдијске дивизије, 75. кориуса Црвене Армије; лево је с.ељак - водич из Гадујевца (снимио НиколаЛукић, борац Девете бригаде из Београда, 14. септембра у румунском селу Изоореле, на Дунаву, пре.ко пута Прахооа).

Сусрет с.а Црвеном Армијом Тимоку, село Ошљане, 27. се~ тембра 1944: сељаци са црвс ноармејцима и парпиианим< зајсдно (снимио Миодраг Цс јић, командант ПрвоГ бата љона 23. српске бриГаде)

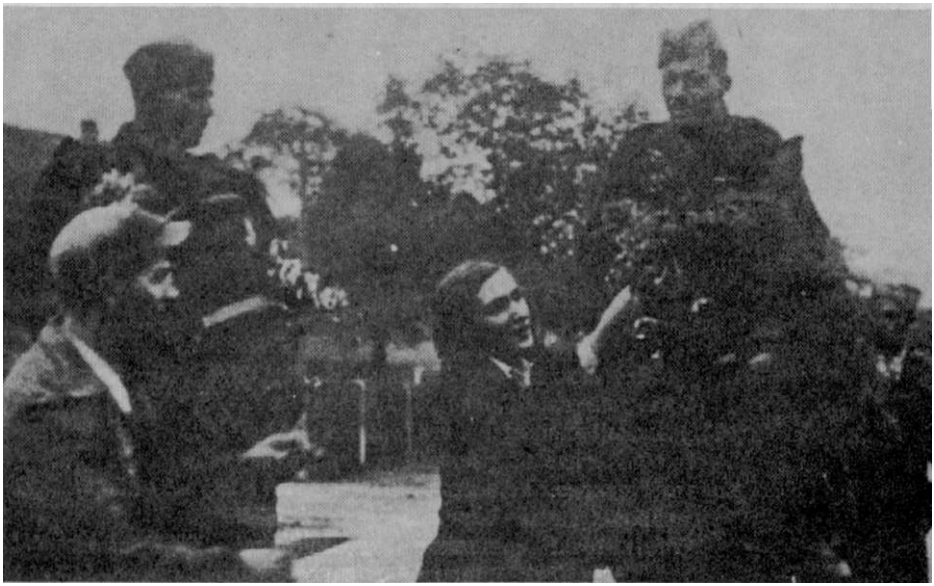

Павле Бошковић Гроадан, заменик команданиш Трећег бапшљона и Блашко Ђорђевић из истог башшљона Девете бриГаде улазе у Бор 3. октобра 1944.

Дефиле бораца НОВЈ у ослобођеном Књажевцу (окшобра 1944)

У Зајечару је 17. јануара 1945. одржан ирошесиши збор прошив изјаве краља Пешра Карађорђевића којом одбацује споразум Тито - Субашић

Дефиле јединица НОВЈ у Негоишиу 1944. Године

Прва, друга и шрећа чеиш 9. бригаде, „негде у Босии", (иролеНе 1945)

Ворци 23. дивизије прелазе реку Дрину код Зворника децембра 1944.

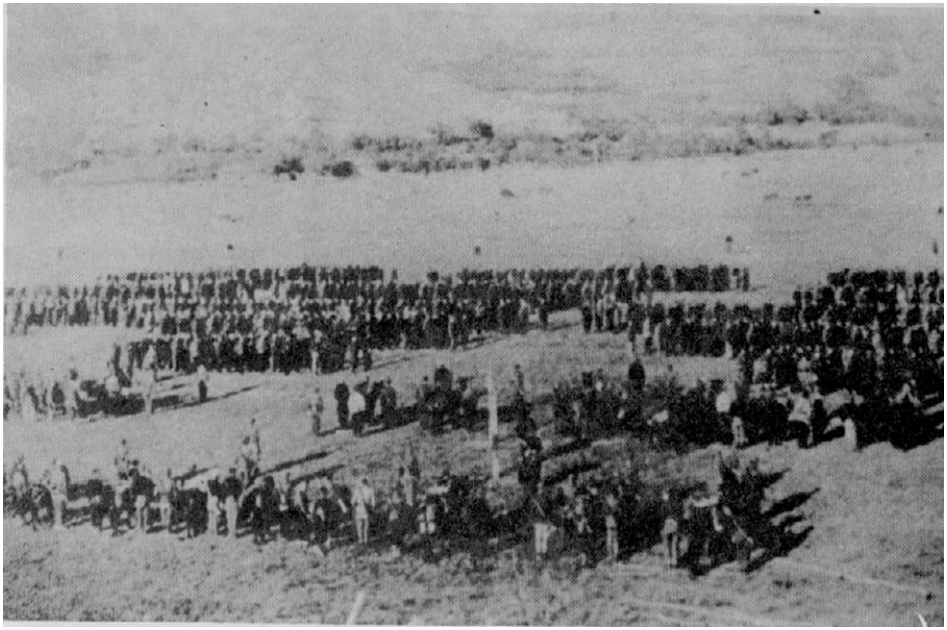

Смотра јединица 23. дивизије у Ајдовшчини, 20. јуна 1945. године